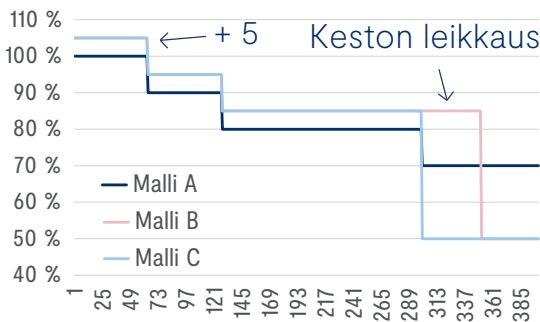

KOHTI TYÖLLISYYTTÄ TUKEVAA TYÖTTÖMYYSTURVAA

Suomalainen ansiosidonnainen työttömyysturvajärjestelmä on laaja ja kattava. Toisaalta järjestelmä heikentää työnteon kannustimia ja nostaa rakenteellista työttömyyttä. Sosiaalipolitiikka onkin tasapainon hakemista kannustavuuden ja toimeentulon välillä.

Ansiosidonnaiset päivärahat ovat suhdannetilanteesta riippuen vuosittain 1,5–3 miljardia euron tulonsiirtojärjestelmä. Vuonna 2020 päivärahoja maksettiin yhteensä 2,7 miljardia euroa. Lisäksi työttömyyden ajalta karttuvan eläkkeen takia työllisyysrahasto tilittää 0,5–1 miljardia euroa vuodessa Eläketurvakeskukselle. Jo pelkästään ansioturvajärjestelmän mittaluokan takia järjestelmässä on uudistuspotentiaalia. Lisäksi Suomen 400 päivän mittainen ansioturva on länsimaalaisittain pitkäkestoinen. Esimerkiksi Ruotsissa kesto on tyyppillisesti 300 päivää ja selvästi yli kalenterivuoden mittaiset ansioturvan kestot ovat Euroopassa pikemminkin poikkeus kuin sääntö.

Uudistusmallit verrattuna nykytilaan

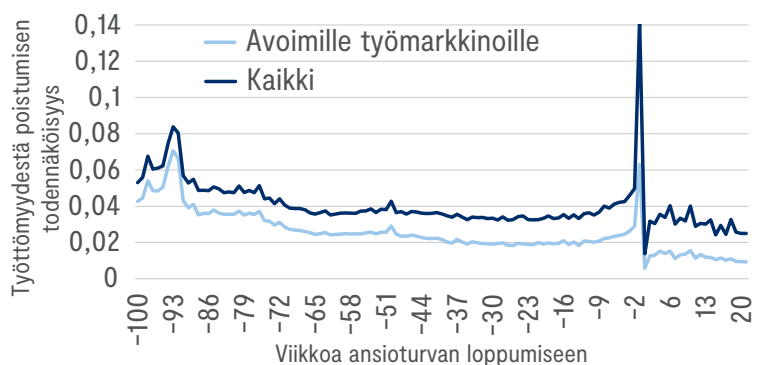

Malli A:
0–3 kk: ennallaan, 3–6 kk: porras, 6 kk–14 kk: porras, >14 kk: porras
Malli B:
0–3 kk: korotus, 3–6 kk: porras, >6 kk: porras, kesto: –50 pv.
Malli C:
0–3 kk: korotus, 3–6 kk: porras, >6 kk: porras, kesto: –100 pv.

Uudistusmalli	Työllisyysvaikutus (alaraja, yläraja)
Malli A	8 400 (4 800, 12 000)
Malli B	6 900 (4 000, 9 900)
Malli C	9 000 (5 100, 12 900)

Laskelmat sisältävät merkittävää epävarmuutta. Oletukset: 1) tutkimuskirjallisuudessa yleinen 0,7 bruttokorvauksasteen semi-jousto sekä 2) kohderyhmänä 20–59-vuotiaat, joiden yhteenlasketut ansioturvapäivät ovat tällä vuosituonnilla keskimäärin 27 miljoonaa päivää.

Työttömät reagoivat voimakkaasti ansiosidonnaisen työttömyysturvan loppumiseen Suomessa.

Lähde: Kyrrä et al (2017), fig. 2.

- Työttömyysturva antaa kansalaisille tärkeän ja arvokkaan vakuutuksen työttömyyden varalta.
- Työttömyysturva lieventää tuloeroja.
- Lamojen tapauksessa työttömyysturva tukee suhdannepolitiikkaa automaattisena vakauttajana. Työttömyysturvajärjestelmä lisää automaattisesti julkisia menoja taloustilanteen heikentyessä.

- Liian antelias työttömyysturva heikentää työnteon kannustimia ja nostaa rakenteellista työttömyyttä
- Pitkän työttömyysjakson jälkeen henkilöllä saattaa olla vaikeuksia työllistyä työmarkkinoille. Työttömyysturvajärjestelmän tulisi kannustaa henkilöä nopeaan työllistymiseen.
- Korkea rakenteellinen työttömyys ja matala työllisyys aiheuttavat paineita julkiselle taloudelle.